

1802070101040001
EXAMINATION DECEMBER 2024
MASTER OF EDUCATION (FIRST SEMESTER)
INTRODUCTION TO RESEARCH METHODS - LEVEL 4

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:70]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : **MASTER OF EDUCATION (FIRST SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **INTRODUCTION TO RESEARCH METHODS**
 - c. Subject Code No : **1802070101040001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.
5. Give answers about 300 to 400 word, the questions from No. three to five.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

English Version

[Max. Marks:70]

Q.1 (A) Select the proper option and fill in the following blanks. 10

1. Interview with pre-standardized questions is.....
 - (A) Controlled Interview
 - (B) Uncontrolled Interview
 - (C) Free Interview
 - (D) All of these

2. In..... method the value of one variable is estimated from the value of another variable.
 - (A) Experimental research method
 - (B) Causal-comparative method
 - (C) Correlation method
 - (D) All given

3.is a tool for data collection.
 - (A) Questionnaire
 - (B) Interview
 - (C) Observation
 - (D) All of the given

4.development of individual is the main purpose of research in education.
(A) Social (B) Economical
(C) Cultural (D) None of these
5.research is useful to study the present situation.
(A) Experimental (B) Developmental
(C) Survey (D) None of these
6.is a statement showing the relationship between variables.
(A) Concept (B) Hypothesis
(C) Problem (D) None of these
7. Research is.....process.
(A) Objective (B) Subjective
(C) Emotional (D) All of these
8.is the research method.
(A) Questionnaire (B) Inventory
(C) Observation (D) None of these
9. Researcher prepares a research proposal at.....Stage.
(A) Before starting the research work
(B) After completion of research work
(C) Before submitting the progress report
(D) All given
10. The first step of research is.....
(A) Finding a problem (B) Selecting a problem
(C) Searching a problem (D) Identifying a problem

(B) Answers any five of the following in 30 to 40 words.

10

1. What is research?
2. When action research is conducted?
3. Statement of problem - Explain.
4. Why delimitation of research is necessary?
5. When correlational research method is used?
6. Explain-content analysis method
7. What is snowball sampling?

Q.2 Answer any five of the following in 150 to 180 words.

20

1. State characteristics of ethnographic research method.
2. How to choose a research problem?
3. Which are the areas of educational research?
4. State the characteristics of best research.
5. Describe the steps of case study research.
6. Explain attitude scale as a research tool.
7. What is sampling error? Explain the types of errors.

Q.3 Prepare a research proposal on the topic of your choice.

10

OR

Explain the concept of knowledge and describe the steps of scientific Method.

Q.4 Explain experimental research with an example.

10

OR

What is probability sampling? Explain its types.

Q.5 How narrative research is conducted?

10

OR

What is Rating scale? How to construct it? Give an example.

Gujarati Version

[Max. Marks:70]

Q.1 (અ) નીચે આપેલી ખાલીજગ્યા યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરીને પૂરો

10

(1) અગાઉથી પ્રમાણભૂત થયેલા પ્રશ્નોવાળી મુલાકાત પ્રકારની હોય છે.

(A) નિયંત્રિત મુલાકાત

(B) અનિયંત્રિત મુલાકાત

(C) મુક્ત મુલાકાત

(D) આ બધા જ

(2) એક ચલની કિંમત પરથી બીજા ચલની કિંમત વિષેનું અનુમાન.....પદ્ધતિમાં થાય છે.

(A) પ્રાયોગિક સંશોધન પદ્ધતિ

(B) કારણ-તુલનાત્મક પદ્ધતિ

(C) સહસંબંધાત્મક પદ્ધતિ

(D) આપેલ તમામ

- (3)માહિતી એકત્રીકરણ માટેનું ઉપકરણ છે.
 (A) પ્રશ્નાવલી (B) મુલાકાત
 (C) અવલોકન (D) આપેલ તમામ
- (4) શિક્ષણમાં સંશોધનનો મુખ્ય હેતુ વ્યક્તિના વિકાસનો છે.
 (A) સામાજિક (B) આર્થિક
 (C) સાંસ્કૃતિક (D) આમાંથી એકેય નહીં
- (5) વર્તમાન પરિસ્થિતિનો અભ્યાસ કરવાસંશોધન ઉપયોગી છે.
 (A) પ્રાયોગિક (B) વિકાસાત્મક
 (C) સર્વેક્ષણ (D) આમાંથી એકેય નહીં
- (6) ચલો વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવતું વિધાન..... છે.
 (A) સંકલ્પના (B) ઉત્કલ્પના
 (C) સમસ્યા (D) આમાંથી એકેય નહીં
- (7) સંશોધન એપ્રક્રિયા છે.
 (A) હેતુપૂર્ણ (B) આત્મલક્ષી
 (C) સાંવેગિક (D) આ બધા જ
- (8)સંશોધનની પધ્ધતિ છે.
 (A) પ્રશ્નાવલી (B) સંશોધનિકા
 (C) અવલોકન (D) આમાંથી એકેય નહીં
- (9) સંશોધક સંશોધન દરખાસ્તવખતે તૈયાર કરે છે.
 (A) સંશોધન કાર્યની શરૂઆત કરતાં પહેલા
 (B) સંશોધન કાર્ય પૂર્ણ થયા બાદ
 (C) પ્રગતિ અહેવાલ રજૂ કરતાં પહેલા
 (D) આપેલ તમામ
- (10) સંશોધનનું પ્રથમ સોપાનછે.
 (A) સમસ્યા શોધ (B) સમસ્યા પસંદગી
 (C) સમસ્યા શોધન (D) સમસ્યા ઓળખ

(બ) નીચેના પ્રશ્નો માંથી કોઇપણ પાંચ પ્રશ્નોના ૩૦ થી ૪૦ શબ્દોમાં ઉત્તરો આપો. 10

- (1) સંશોધન એટલે શું છે?

- (2) ક્રિયાત્મક સંશોધન ક્યારે હાથ ધરવામાં આવે છે?
- (3) સમસ્યા કથન – સમજાવો.
- (4) સંશોધનનું સીમાંકન શા માટે જરૂરી છે?
- (5) સહ સંબંધાત્મક સંશોધન પદ્ધતિનો ઉપયોગ ક્યારે થાય છે?
- (6) સમજાવો – વિષયવસ્તુ પૃથક્કરણ પદ્ધતિ
- (7) સ્નો બોલ નમૂના પસંદગી શું છે?

Q.2 નીચેના પ્રશ્નો માંથી કોઇપણ પાંચ પ્રશ્નોના ૧૫૦ થી ૧૮૦ શબ્દોમાં ઉત્તરો આપો. 20

- (1) નૃવંશીય સંશોધનના લક્ષણો જણાવો.
- (2) સંશોધન સમસ્યા પસંદગી કઈરીતે કરશો?
- (3) શૈક્ષણિક સંશોધનના ક્ષેત્રો ક્યા છે?
- (4) શ્રેષ્ઠ સંશોધનના લક્ષણો જણાવો.
- (5) વ્યક્તિ અભ્યાસ સંશોધનના સોપાન વર્ણવો.
- (6) સંશોધન સાધન તરીકે વલણ માપદંડ સમજાવો.
- (7) નમૂના પસંદગીમાં ભૂલો એટલે શું? ભૂલોના પ્રકાર સમજાવો.

Q.3 તમારા પસંદગીના વિષય પર સંશોધન દરખાસ્ત તૈયાર કરો. 10

અથવા

જ્ઞાનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિના સોપાન વર્ણવો.

Q.4 પ્રાયોગિક સંશોધન ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 10

અથવા

સંભાવ્ય નમૂના પસંદગી એટલે શું? તેના પ્રકાર સમજાવો.

Q.5 કથાત્મક સંશોધન કઈ રીતે હાથ ધરવામાં આવે છે? 10

અથવા

ક્રમમાપદંડ એટલે શું? તેની રચના કઈરીતે કરશો ? ઉદાહરણ આપો.

*****END*****